

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Pionio martyre presbytero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

MARTYRIUM S. PIONII PRESBYTERI ET SOCIORVM, EX SIMEONE METAPHRASTE. APPARET

autem ab ijs esse conscriptum, qui presentes illi interfuerunt. Testatur verò Eusebius Casarens. lib. 4. cap. 14. Histor. Ecclesiast. se in libello de veterum sanctorum martyrys, omnia Pionij facta plenissimè esse complexum.

Postolus monet, vt sanctorum memoriam celebremus, minimè ignorans, nos, dum eos, qui toto animo in fide sana permanerunt, celebramus, ad ea, quæ præstantiora sunt, imitanda concitari. Quod cum ita sit, Pionij martyris memoriam nobis præcipuè colenda est, qui tunc etiam, cum in mundo peregrinaretur, multos ab errore reuocauit, & vir Apostolicus nostris temporibus fuit. Cumque martyrio coronatus, ad Dominum vocatus est, admonitionis gratia hoc nobis virtutis exemplum reliquit, vt nunc etiam doctrinæ ipsius monumenta haberemus.

Heb. 13.
1. FEBRUAR.
iuxta Bedā,
Vuardum
&c.

Vigesimalertia mensis Februarij die, cum sabbatum magnum instaret, natali scilicet beati martyris Polycarpi, vigente Decij Imperatoris persecutione, Pionius Presbyter, & Sabina veræ pietatis studiosa, & Asclepiades, & Macedonia, & Linus Ecclesiæ Catholicæ Presbyter, comprehensi sunt. Pionius igitur pridie natalis diei sancti Polycarpi futurum præuidit, vt eo ipso die caperetur. Itaque cum simul cum Sabina & Asclepiade ieiunans, se postridie comprehensos iri prospexisset, sumptis tribus catenis connexis, colloque suo & Sabina & Asclepiadis iniectis, domi expectabat. Id autem fecit, tum ne ab amicis abducerentur, tum ne posset aliquis suspicari, se, vt reliquos, ad ea, quæ idolis essent immolata, comedenda duci velle: & vt omnes intelligerent, se statim in carcerem duci decreuisse. Cum igitur precepcionibus incubuissent, & sabbato sanctum panem & aquam cepissent, superuenit Polemo ædituus cum satellitibus suis, vt homines Christianos quæreret, eosque ad immolandum idolis, & comedendum ex ijs, quæ fuissent immolata, perduceret. Et Aedituus: Nōstis, inquit, planè decretum Imperatoris, quo vobis iubetur, vt dijs sacrificetis? Cui Pionius: Nouimus, inquit, mandata Dei, quibus imperat, vt ipsum solum adoremus. In forum igitur, inquit Polemo, venite, & illic obtemperabitis. At Sabina & Asclepiades dixerunt: Nos Deo viuenti obtemperamus. Ducebat igitur eos, sed sine vi. Cum autem ire pergerent, viderunt omnes eos vincula gestantes. Quamobrem re noua commotus populus, celeriter concurrebat, & præ multitudinem mutuo premebantur. Et cum in forum venissent, & in porticu ad Orientem sita, ad portam duplicem constitissent, impletum est rotum forum, & superiores porticus tum viris Græcis atque Iudæis, tum etiam mulieribus. Nam cum magnum esset sabbatum, feriabantur. Quinetiam fundamenta, arcusque conscenderant, vt spectarent.

Is Decius imperauit anno Christi 251.

Pionij re. spōsum ad Polemonē.

In medio igitur cum stetitissent: Satius est, inquit Polemo, o Pioni, vt quemadmodum omnes faciunt, vos quoque pareatis Imperatori, & simulacris imoletis, ne puniamini. At Pionius, extensa manu, hilari vultu causam suam defendit: Viri, inquit, Smyrnenæ, qui & vrbis pulchritudine, & melle Homericò, vt dicitis, gloriamini, & si qui sunt inter vos Iudæi, audite me paucis perorantem: Audio vos risu gaudioque eos, qui transfugiunt, suscipere, perindè quasi ridiculum aliquid, ac leue sit id, quod agunt, dum idolis spontè sacra faciunt. Atqui æquum erat, Græci, vt magistrum vestrum Homerum audiretis, qui hominum interitu letari, pium esse negat. Vobis autem, Iudæi, Moses ita iubet: Si videris iumentum inimici tui cecidisse, & sub onere iacere, ne præterieris: sed ipsum excitato. Aequum item erat, vos Salomonem audire, qui, Si ceciderit, inquit, inimicus tuus, ne gaudeas, & calamitate ipsius ne extollaris. Ego enim magistrum meum audiens, mori malo, quàm ab eius præceptis discedere. Et totis viribus enitor, ne recedam ab ijs, quæ primum didici, deindè etiam docui. Quid est igitur, cur nos crudeliter irrideant Iudæi? Quauis, vt ipsi dicunt, hostes eorum essemus,

Oratio eius ad Smyrnenes.

Deut. 22.

Prou. 24.

homines tamen sumus. Præterea iniuria affecti aiunt, nobis esse liberè loquendi facultatem. Sed quos affecimus iniuria? Quos occidimus? Quos persecuti sumus? Quos cõegimus, vt adorarent idola? Putant ne similia esse peccata sua peccatis eorum, qui nũc humano terrore adducti præuancantur? Atquã tantum differunt, quantum interest inter illa, quæ vi, & quæ voluntate aguntur. Quis enim cõegit Iudæos, vt sacra facerent Beelphegor? vt comederent sacrificia mortuorum? vt scortarentur cum filiabus alienigenarum? vt comburerent filios & filias suas idolis? vt murmurarent aduersus Deum? vt maledicerent Mosi? vt in benè de se meritos essent ingrati? vt corde in Aegyptum reuerterentur? vt cum Moses ad legem accipiendam ascendisset, diceret Aaron: Fac nobis deos, & vitulum adorarent? Vt cetera taccam, quæ perpetrarunt. Vos enim possunt decipere: Sed legant vobis Exodum, & librum Iudicum, legant libros Regum, & reliquos omnes, in quibus coarguuntur. Obijciunt nobis, quosdam non vi coactos, sed vt rō quæstos, ad immolandum accessisse. Et vos propter paucos desertores, cunctos Christianos reprehendendos & damnandos esse iudicatis? Considerate vitam presentem aræ esse similem. Vter maior aceruus est, palearum, an tritici? Cũ venerit agricola, vt ventilabro arcam expurget, palea, quæ leuis est, facilè vento sublata rejicietur. Triticum autem ibidè manebit. Præterea sagem in mare missam considerate. Nũc omnia, quæ colligit, bona sunt? Nequaquã. Sic etiam se habet vitæ presentis status. Quomodò igitur vultis, vt hæc patiamur? vt fontes, an vt innocentes? Si vt fontes, qui fieri poterit, vt vos, qui factis ipsis fontes esse deprehendimini, non eadem patiamini? Sin vt innocentes, ecquam vos, cum iusti patiantur, spem habetis? Nam si iustus vix feruatur, impius & peccator vbi apparebit? Mundo enim iudicium adest. Cuius quidem signa sunt manifesta.

Ego quidem cum peregrè proficiscens, vniuersam Iudæam lustrâsem, Iordanemque fluuium traiecissem, spectabam regionem illam, quæ ad hoc vsque tempus diuinam in se indignationè testatur, propter peccata, quæ incolæ ipsius admiserunt, dum hospites vel occidunt, vel eijciunt, vel eis vim adferunt. Cernebam fumum ex illa adhuc ascendentem, & agros incendijs in cinerem redactos, omnium fructuum atque humoris expertes. Cernebam & mare mortuum, & aquam immutatam, & diuina formidine extra naturales terminos egredientem, quæ nec animalia potest alere, & si quid iniiciatur, sursum rejicit, nec hominis corpus apud se valet retinere. Hominem enim recusat admittere, nè propter hominem rursùm puniatur. Hæc ego commemoro, quæ procul absunt. Vos Decapolim, Lydiæ regionem, igne combustam videtis ad impiorum exemplum vsque in presentem diem: Aetnæ item incendium, & Siciliæ, atque Lyciæ, & insularum. Quod si hæc quoque videntur vobis abesse longius, cogitate vsu aquæ calidæ, ex terra scaturientis. Vnde enim, nisi ex igne, in intimis terræ partibus sito, contrahit caliditatem? Ad hæc memoriæ proditum est, aliquas orbis partes tum igne vastatas esse, tum etiam aqua, vel tempore Deucalionis, vt vos dicitis, vel Noë tempore, vt nos asserimus. Quamobrem ex rebus singularibus possunt vniuersa cognosci. Itaque testamur vobis & denunciamus, iudicium per ignem à Deo per Verbum ipsius Iesum Christum factum iri. Et idcirco deos vestros, & statuam auream nolumus adorare.

Hæc & alia multa cum sine vlla interpellatione Pionius loqueretur, attentè atque incredibili silentio tum ab Aedituo, eiusque satellitibus, tum ab vniuerso populo audiebatur. Verum cum verba illa Pionius repeteret: Deos vestros, aureamque statuam nolumus adorare, duxerunt eos in medium sub dio. Circumsteterunt autem quidam homines forenses, vna cum Polemone orantes atque dicentes: Nobis obtempera, Pionii, moremque gere, qui te diligimus, vitæque dignum ducimus propter morum probitatem, atque modestiam tuam. Dulce & iucundum est viuere, & lucem intueri. Ego quoque, Pionius inquit, vitam amabilem puto: sed illud longè est amabilius, quod optamus nos Christiani. Lucem hanc iucundam ac dulcem existimo: sed illam multò iucundiorè & dulciorè, quæ vera est lux, quam nos cupimus contemplari. Hæc quidem omnia sunt pulchra, neque nos damnamus, odiõve prosequimur opera Dei. Sed alia sunt longè pulchriora ac præstantiora, quæ his anteponimus. Circunforaneus autem quidam, nomine Alexander, homo improbus ait: Audi nos, Pionii. Cui Pionius: Tu, inquit, potiùs audi me. Quæ enim tu scis, sunt mihi cognita: quæ autem ego scio, eorum tu esignarus. Volebat autem eum Alexander irridere. Itaque cum ironia: Quid

Serenū mor
tiferę voces

Quid sibi volunt, inquit, istæ catenæ? Cui Pionius respondit: Nè per urbem vestram iter faciētes, existimemur ad immolandum idolis, aut ad edendum ea, quæ sint illis immolata, proficisci: atque ad eò, vt intelligatis, nos ne interrogari quidem velle, sed decreuisse non in forum, sed rectà in carcerem ire: & nè per vim nos comprehensos vt reliquos, trahatis: sed cum vincula gestemus, dimittatis. Fortassè enim nos vinculis illigatos, ad idola vestra non introducetis. Sic eum Alexander illudebat. Cumque rursùm illi multis verbis Pionium hortarentur, atque ipse sibi ita decretum & statutum esse responderet, eosque reprehenderet, & de ijs, quæ sunt euentura, differeret, Alexander: Quid multis, inquit, opus est verbis, cum viuere nequeatis?

Sed cum populus vellet in theatro conuentum fieri, vt plura illic audiret, quidam Ducis studiosi ad Polemonem æditum accedentes, ei per suaserunt, nè sineret in theatro populum conuenire, nè tumultus fieret, & panis flagitaretur. Quibus auditis, Polemo: Si non vis, inquit, Pioni, sacrificare, saltem in templum ingredi. Pionius autem: Idolis, inquit, non expedit, vt illuc ingrediamur. Polemo verò: Persuade, inquit, hoc nobis Pioni. At ille, Vtinàm, inquit, possem vobis persuadere, vt fieretis Christiani. Tunc illi risu soluto dixerunt: Tu verò nè id feceris, nè viui comburamur. Grauius, atque acerbius est, inquit Pionius, post mortem igne comburi sempiterno. Arridenteque Sabina, Aedituus & satellites eius dixerunt: Rides? Ità Deo placet, inquit illa: Christiani enim sumus: & qui fide sunt in Christum firma atque constanti, risu ridebunt perpetuo. Tu, inquit illi, quod non vis, patieris. Quæ enim dijs nolunt sacrificare, in prostibulum conijciuntur. At illa: Sancto, inquit, Deo id erit cura.

Pionium rursùm Polemo sic allocutus est: Obtempera nobis, Pioni. Respondit Pionius: Iussisti, vt vel obtemperarem, vel plecterer. Non obtempero, iube igitur plecti. Tunc aedituus Polemo: Sacrifica, inquit, Pioni. At ille: Christianus sum. Quem, inquit Polemo, deum colis? Respondit Pionius: Deum illum omnipotentem, qui fecit cælum & terram, & omnia, quæ cælo & terra continentur, atque omnes nos: qui nobis abundè suppeditat omnia, quem per Verbum ipsius Christum, cognitum habemus. Sacrifica igitur, inquit Polemo, saltem Imperatori. Ego, inquit Pionius, homini non sacrifico: Christianus enim sum. Deindè, cuncta scribente notario: Quod, inquit, est tibi nomen? At ille respondit: Pionius. Tum Polemo: Christianus, inquit, es? Respondit: Sum profectò. Cuius, inquit Polemo, es Ecclesiæ? Respondit Pionius: Catholicæ: Nulla enim est alia apud Christum. Tum ad Sabinam accessit. Monuerat autem illam Pionius, à se fuisse Theodotam appellatam, nè ex nomine in manus impiæ ciuis iam dominæ suæ rursùm incideret, quæ imperante Gordiano, cum vellet Sabinam à fide abducere, eam vincatam in montibus relegauit, vbi clam victui necessaria ei à fratribus ministrabantur. Post autem studiosè curatum fuit, vt à dominæ seruitute & à vinculis liberaretur. Plurimum autem cum Pionio versabatur. Quæ etiam in hac persecutione capta fuit. Dixit igitur huic quoque Polemo: Quo nomine vocaris? Eaque respondente, Theodota: Subiecit ille, Christiana es? Næ, inquit, Christiana sum. Cuius Ecclesiæ? inquit Polemo. Sabina respondit: Catholicæ. Tunc ait Polemo: Ecquem colis & veneraris? Deum, inquit illa, omnipotentem, qui fecit cælum & terram, & omnes nos, quem nouimus per Verbum ipsius Iesum Christum. Mox Asclepiadem interrogauit: Quomodò, inquit, appellaris? Asclepiades, inquit ille. Tum Polemo: Christianus es? Respondit: Sum. Quem, inquit Polemo, veneraris? Eoque respondente, Christum Iesum: ait Polemo, Est nè alius? Minimè verò, inquit Asclepiades, sed idem ille, quem hi dixerunt. His dictis, in carcerem ducti sunt, tam ingenti multitudine consequente, vt forum impleretur. Et dicebant quidam de Pionio: Quomodò qui semper erat pallidus, nunc est facie ignea ac rubicunda?

Cum autem ipsum Sabina vestimento propter multitudinis impetum teneret, quidam eam deridentes, dicebant: Quàm veretur, nè ab eius vberibus depellatur? Vnus autem quidam clamauit: Si nolunt, inquit, parere, supplicio afficiantur. Cui Polemo respondit: Nobis non præcedunt fasces, neque secures, vt hanc habeamus potestatem. Alius dicebat: Ecce homunculum subducit ad immolandum. Innuebat autem Asclepiadem, qui nobiscum erat. Pionius dixit: Tu mentiris: neque enim id facit. Alij dicebant: Hic & ille dijs immolârunt. Pionius autem: Pro suo quisque, inquit, agit arbitrio. Quid igitur ad me? Ego Pionius vocor. Dicebant alij: Quid prodest huic doctrina sua, cum

Pionius grauius
uiter respōdit
det Alexādero homini
nequam.

Sabinæ vi
rile pectus.

Pionij viri
lis vox.

Vna Catho
lica Eccle
sia.

Præclare Sa
binæ voces.

Irridentur
sancti.

cum ita se habeat: Hanc, inquit Pionius, vos doctrinam didicistis, per quam & famem, & cædes, & alias calamitates experti estis. At ipse quoque fame, quidam respōdit, nobiscum laborasti. Sanè, Pionius inquit: sed tamen cum spē, quam in Deo positam habeo. Hęc illo dicente, sic à turba vexati sunt, vt parùm absuerit quin opprimerentur.

Mittuntur
in interiorē
carcerem.

In carcerem igitur coniecti, & custodibus traditi sunt. Ingressi autem, Catholica Ecclēsiæ presbyterum, nomine Linum, & mulierem ex vico Carina, nomine Macedoniam, & ex heresi Phrygum quendam, nomine Eutychianum, illic inclusos offenderunt. Cùm igitur essent eodem in loco, custodes animaduēterunt, ea quæ à fidelibus afferbantur, à Pionio non accipi. Dicebat enim: Si, cùm pluribus egeremus, nemini graues eramus, quanto minùs accipere nunc debemus? Custodes igitur, qui ab iniuentibus munera solebant accipere, eos in interiorē carceris partem coniecerunt, nè possent vllum solatium aut cōsolationem accipere. At illi Deum collaudantes acquieuerunt, & quæ dari solita erant, ipsis præbuerunt: ad eò vt carceris Præfectus admiraretur, & pristinum eos in locum vellet reducere. Ipsi verò manserunt, dicentes: Gloria Domino: hoc enim nobis prosperè successit. Possumus nanque liberè philosophari, & precibus incumbere nocte & die. Multi tamen ex gentibus eos etiam in carcere visebant, & conabantur illos à proposito dimouere, sed eorum responsa admirabantur. Introibant etiam illi, qui per vim tracti fuerant, & magnum fletum excitabāt: ad eò vt in luctu & squalore singulis horis versarentur, præsertim propter illos, quorum vitæ institutio proba erat atque honesta.

Apoc. 12.
Psal. 79.

Iraque Pionius lugebat: Nouo, inquiens, afficior supplicij genere. Membratim concidor, dum video margaritæ Ecclēsiæ à porcis conculcari, & cæli stellas à cauda draconis in terram derrahi. Vineam, quam dextera Dei plantauit, à filio porci syluestris vastatam vindemiant omnes, qui prætergrediuntur viam. Filioli mei, quos iterum parturio,

Galat. 4.

donec formetur Christus in vobis: Alumni mei delicati ambulauerunt vias asperas atque difficiles. Nunc impij seniores in sidias Sufannæ terenderunt. Nunc delicatam atque formosam retegunt, vt eius pulchritudine impleantur, & falsum in illam testimonium ferant. Nunc Aman insultat: Esther autem atq; vniuersa ciuitas perturbatur. Nunc

Esth. 3. 4.

non panis fames, nec aquæ sitis: sed audiendi verbi Domini fames ac sitis premit. An omninò dormitauerunt omnes virgines, & dormierunt? Impletum est illud: Si filius hominis venerit, inueniet ne fidem in terra? Quid, quòd vnusquisque, vt audio, prodit proximum suum? vt illud impleatur: Tradet frater fratrem in mortem. Profectò quæsiuit nos

Amos 8.

Matth. 25.

Luc. 18.

Matth. 10.

Luc. 22.

fatanas, quos cribraret vt triticum. Ignitum porrò ventilabrum est in manu Dei verbi, vt purget aream. Fortasse infatuatum est sal, & eiecctum est foras, & conculcatur ab hominibus. Nemo tamen, filioli, Dominum debilitatum existimet, sed nos. Num infirmata est, inquit, manus mea, quò minùs apprehendat: aut auris effecta grauis, vt non audiat? Peccata vestra diuiserunt inter vos & Deum vestrum. Peccauimus enim quidam etiam conteninentes. Iniquè egimus nos, vicissim mordentes & accusantes. Mutuò consumpti sumus. Oportebat autem, vt Scribas & Phariseos iustitia vinceremus.

Esa. 50. 59.

Quid, quòd Iudæi quosdam vestrum, vt audio, in Synagogas suas vocant? Quamobrem cauete, nè maiore atque voluntario scelere vos obstringatis: & nè quis ex vobis peccatum, quod non remittitur, in Spiritum Sanctum admittat: & nè vos quoque simul cum illis, sitis principes Sodomorum & populus Gomorrhæ: quorum manus sanguine sunt plenæ. Nos neque Prophetas occidimus, neque prodidimus Christum, aut in crucē egimus: Quid multis moror? Memoria repetite ea, quæ audiistis: quandoquidem non ignoratis, Iudæos affirmare, Christum fuisse purum hominē, & tanquam mortalem occidisse. Dicant igitur nobis: Si simplex homo mortalis fuit, quomodò mundus vniuersus discipulorum eius multitudine repletus sit. Cur eius discipuli, & postea tam multi pro nomine ipsius mortem oppetiērint. Quomodò simplicis hominis mortalis nomine tot annis demonia eieccta sint, & eijciantur, & eijcienda sint: & aliæ multæ res admirandæ in Ecclesia Catholica fiant. Nesciunt autē eum ita fuisse mortalem, vt propria voluntate animam egerit. Dicunt præterea Christum necromantiam exercuisse, eiusque vi post crucem fuisse suscitatum. Quæ scriptura vel ipsorum, vel nostra de Christotalia cōmemorat? Aut quis homo iustus vnquam hæc dixit? Nonne qui nugas eiusmodi confingunt, sunt homines flagitiosi? Quod cùm ita sit, cur sceleratis potius hominibus, quam probis & iustis, fides habetur?

Esa. 1.

Ego

Ego quidem cū adhuc essem puer, signum hoc Iudeorum auditi. Memoria proditum est, Saulem ad mulierem ventriloquam accessisse, vt ab ea responsum acciperet, 1. Reg. 28. que sisseque vt sibi Samuelem Prophetam excitaret. Et vidit mulier virū rectum ascendentem, & pallio indutum. Et agnouit Saul illum esse Samuelem, & rogauit ea, quæ voluit. Quid igitur? Potuit ne ventriloqua illa mulier Samuelem excitare, an non? Si potuisse dicunt, iniustitiam, plusquam iustitiam valere confitentur, & sunt execrandi. Sin negant, ne Christus quidem id egit, quod isti fingunt. Huius autem argumenti vis est eiusmodi. Quomodo potuit impius demon, qui in illius mulieris vtre loquebatur, sancti Prophetæ animam, in sinu Abrahæ quiescentem, in hanc vitam reuocare? Quod enim inferius est, superioris imperio patet. Non igitur, vt isti suspicantur, Samuel fuit ab illa muliere pythone habente in hanc vitam reuocatus. Sed ita sese res habet. Angeli defectores sequuntur eos, qui à Deo deficiunt: & omnibus maleficis, & magis, & præstigiatoribus, & vaticiniis inseruiunt angeli diabolici. Idque mirum non est, cū ipse satanas (vt inquit Apostolus) transfiguret se in angelum lucis. Quamobrem & ministros eius speciem ministrorum iustitiæ suscipere est consentaneum. Alioquin quomodo Antichristus Christi personam indueret? Non igitur Samuelem in hanc lucem reduxit mulier illa ventriloqua, sed tartarei demones Samuelis personam atque similitudinem induentes, sese mulieri ventriloquæ, & Sauli, qui à Deo defecerat, conspicuos præbuerunt. Hoc autem indicat ipsa scriptura. Dicit enim ille, qui Samuelis formam gerebat: Et tu hodie mecum eris. Quomodo enim potest Saul Dei inimicus esse cum Samuele? Nonne potius cum impijs demonijs, quæ ipsi obuiam venerat, & quibus ipse seruebat, erat futurus? Non igitur erat Samuel. Quod si fieri non potuit, vt sancti Prophetæ anima tunc in hanc vitam reuocaretur, quomodo Iesum Christum, quem in cælos ascendentem Acto. 1. discipuli conspexerunt, & pro quo mori maluerunt, quam ipsum negare, è terra hoc modo surrexisse audent affirmare? Quod si non potestis hæc illis persuadere, dicite aduersum illos: Nonne vobis, qui nulla necessitate adducti, scortati estis, & idola coluistis, nos meliores sumus? Et nolite illis assentiri, & animos despondere: sed respicite, fratres, & pœnitentiam agite, & ad Christum, qui benignus est, vosque iterum suscipiet, confugite.

Hæc ille cū dixisset, & rogaret eos, vt è carcere egrederentur, aditus Polemo, & Theophilus magister equitum cum satellitibus, & multa turba superuenerunt, atque dixerunt: Ecce Euctemon Præsul vester immolauit. Vos item obtemperate. Interrogabunt vos in templo Lepidus & Euctemon. Respondit Pionius: Eos, qui in carcerem coniecti sunt, æquum est aduentum Proconsulis expectare. Quid vobis partes ipsius arrogatis? Cū autem multa dixissent, discesserunt. Sed rursus cum satellitibus & turba reuersi sunt. Et Hipparchus cum dolo: Proconsul, inquit, misit, vt Ephesum abducamini. Veniat, respondit Pionius, ille qui missus est, & accipiat nos. Atqui Princeps, inquit Magister equitum, dignus est, cui fides habeatur. Ego autem siue velis, siue nolis, Princeps sum. Et arripiens illum, laqueumque collo ipsius iniiciens, cum ita premebat, vt prope modum suffocaret. Tradidit igitur illum satellitibus, atque ita simul cum Sabina, & reliquis socijs in forum ductus est. Cumque magna voce se Christianos esse testarentur, humique sese prosternerent, nè in idolorum templum inducerentur, sex ministri Pionium rapuerunt ita reluctantem, vt eius latera genibus comprimentes, manibusque ac pedibus cedentes, vix potuerint ipsum impellere. Sublatum igitur atque clamantem gestarunt, humique ante aram deposuerunt, vbi adhuc adstabat Euctemon, qui idolis sacrificauerat.

Et Lepidus: Cur, inquit, vos ô Pioni, non immolatis? Respondit Pionius: Quia sumus Christiani. Lepidus subiecit: Quem Deum colitis? Eum, inquit Pionius, qui fecit cælum, & terram, & mare, & que in eis sunt omnia. Quis igitur, inquit Lepidus, fuit crucifixus? Is, respondit Pionius, quem Deus pater misit ad salutem mundi. Principes hæc valde clamantes, riserunt, & Lepidus ipsum detestabatur. Clamabat autem Pionius: Pietatem, inquiens, colite, iustitiam obseruate, affectionis similitudinem cognoscite, legibus vestris parête. Nos puniendos censetis, quia non obtemperamus: & vos item à legum vestrarum præscripto receditis. Iubent enim, non vt cogatis nos, sed vt puniatis. Tum Rufinus quidam inprimis excellens eloquentiæ fama: Desine, inquit, Pioni, inanem gloriam aucupari. Ille autem respondit: Ista est tua dicendi facultas? Isti tui sunt libri? Nonne

Pionius pæmodum suffocatur à magistro equitum.

Pionius Rufini cogit obmutescere.

Nonne hæc ab Atheniensibus Socrates perpeffus est? Nunc omnes sunt imperfecti, & cessatores, & pigri, & tardi, atque ignavi. Socrates igitur, & Aristides, & Anaxarchus, & ceteri horum similes, sententia tua, inanis gloriæ studio ducebatur, quoniam & philosophiam, & iustitiam, & fortitudinem excolebant? Rufinus, his auditis, obtruncavit.

Reducitur in carcerem.

At quidam alius, qui mundi gloria præstabat, & Lepidus: Noli, inquit, Pionie, vociferari. Respondit ille: Ignem accendite, & ingrediemur. Terentius autem quidam è turba, magna voce: Videtis, inquit, quomodo hic alijs quoque suadet, ut impij sint, nec dijs sacrificent? Tunc illis coronas imposuerunt, quas ipsi discerpas abiecere. At minister publicus idolis immolatum accepit: nec tamen ad quæquam ipsorum est ausus appropinquare: sed illud in omnium conspectu comedit. Verùm cum illi rursùm clarnarent, Christiani sumus: non reperientes quid illis facerent, eos in carcerem reduxerunt. Turba autem eos illudebat, ac verberabat. Et Sabinæ nescio quis dixit: Tu non potuisti in patria mori? Cui illa respondit: Quæ est patria mea? Ego sum Pionij soror. Terentius vero, qui tunc venationes curabat, ad Asclepiadem: Te, inquit, accusabo, ut bestijs damnatum in munere gladiatorio filij mei. Cui Asclepiades: Non ob id, inquit, me perterrefacias. Atque ita in carcerem ducti sunt. Ingenti autem Pionio quidam è satellitibus vehementer caput percussit, ac vulneravit. Atque ipse quidem patienti animo id tulit. Sed percussoris manus & latera sic inflammata sunt, & intumuerunt, ut respirare vix posset. Ingressi autem, Deum collaudabant, quod aduersus inimicum & simulatorem Euctemonem fortes constantesque permansissent, & psalmis ac precibus se confirmabant.

Pionij caput vulneratur.

Post hæc autem Proconsul Smyrnam venit, & Pionius adductus in iudiciam, martyrio coronatus est. Quemadmodum autem res transacta sit, commemorabimus. Ante Idus Martij Quintilianus Proconsul sedens pro tribunali, sic interrogauit: Quomodo vocaris? Respondit: Pionius. Proconsul ait: Dijs immolas? Respondit: Non. Proconsul: Quam, inquit, religionem aut sectam colis? Respondit: Catholicorum. Quorum, inquit ille, Catholicorum? Respondit: Ecclesiæ catholicæ presbyter sum. Proconsul: Tu ne, inquit, es doctor ipsorum? Respondit: Docui sanè. Interrogauit: Cuius partis magister es? Respondit: Pietatis. Cuius, inquit, pietatis? Respondit: In Deum patrem, qui fecit omnia. Immola, inquit Proconsul. Respondit: Nolo. Deum enim oportet adorare. Omnes, inquit ille, adoramus cælum, & deos qui sunt in cælo. Cur aëri preces fundis? Ipsi sacrificia. Respondit: Non aëri preces fundo, sed illi, à quo factus est aër, & cælum, & quæ in eis sunt omnia. Dic, inquit Proconsul, quis fecit? Respondit: Non expedit dicere. Deus, inquit Proconsul, omnino, id est, Iuppiter, qui est in cælo: Rex enim est omnium deorum. Tacenti autem Pionio atque suspenso, dictum est: Immolas, an non? Respondit: Non. Et rursùm, cum vngulis torqueretur, dictum est: Respice, cur insanis? Respondit: Non insanio, sed Deum viuentem timeo. Proconsul: Ceteri, inquit, immolârunt, & viuunt, ac rectè sentiunt. Respondit: Non immolo. Proconsul: Te ipsum, inquit, collige, & consilium muta. Respondit: Non faciam. Dictum est illi: Cur ad mortem properas? Non ad mortem, inquit, propero, sed ad vitam. Quintilianus Proconsul: Nihil, inquit, eximium facis ad mortem festinans. Nam & qui nomen dant, ac describuntur, exigui lucelli gratia morte contempta, cum bestijs pugnant. Et tu eorum vnus es numero. Quando igitur ad mortem curris, viuis comburèris. Ex tabella autem hæc verbis Romanis scripta sententia legebatur: Pionium se Christianum esse confitentem, viuum igni comburendum iudicauimus.

Constantia Pionij.

Cum igitur fidei studio alacriter in stadium venisset, vtrò se vestimentis spoliavit. Deinde corporis sui castitatem ac decus agnoscens, ingenti repletus est gaudio, & in cælum suspiciens, ac Deo, qui se talem conseruasset, gratias agens, super ligno seipsum extendit, militique tradidit, ut clauos insingeret. Cumque iam confixus esset, ei rursùm minister ait: Respice, atque sententiam muta, & auferetur clauus. At ille respondit: Eos inesse sensi. Et cum paulisper cogitabundus mansisset: Idcirco, inquit, dormire festino, ut celerius surgam, significans è mortuis resurrectionem. Eum igitur ligno suffixum erexerunt. Deinde etiam Metrodorum quendam presbyterum ex secta Marcionistarum. Erat autem Pionius à dextris, & Metrodorus à sinistris collocatus: vterque tamen Orientem versus spectabat. Cumque materiam lignorumque cumulus vndique congestus esset, & Pionius oculos clausisset, turba illum animam egisse suspicabatur: sed ipse secretò precabatur. Cumque precandi finem fecisset, oculos aperuit. Iamque flamma

Torquetur Pionius.

sublim-

Clauis affigitur ligno.

sublim-

sublimis ascendebat, cum hilari vultu postremum Amen pronuncians ac dicens: **Do-** Reddit spi-
ritum sine
dolo.
mine, suscipe animam meam: tanquam eructans, quiete, & sine dolore expirauit. & Pa-
tri, qui omnem sanguinem iniquè effusum, atq; omnem animam iniuste damnatam se-
pollicitus est seruaturum, spiritum tradidit.

Tali dignus effectus est exitu beatus Pionius, qui vitam suam ab omni crimine ac re-
prehensione liberam integramque seruauit: atq; animum suum in Deum omnipoten-
tem, & mediatorem Dei atque hominum Iesum Christum, semper propensum & cre-
ctum habuit. Et magno in certamine victor existens, per angustam portam in amplum
magnumque lumen peruenit. Ac corona quidem ipsius corpore etiam est comproba-
ta. Etenim cum ignis extinctus esset, nos qui presentes eramus, talem ipsum vidimus, Corpus in
ter flamas
illæsum &
admirabile
quale vigentis ornatique pugilis corpus existit. Siquidem & aures erant molles, & ca-
pilli in cute capitis inhererant, & barba, vt iuuenibus primùm pubescentibus, decore
florebat, & facies eius gratia splendebat admirabili, vt & Christiani magis confirma-
rentur in fide, & qui erant à fide alieni, conscientie stimulis verberati conterritique dis-
cederent.

Hec acta sunt, Iulio Asia Proconsule, Proclo & Quintiliano magistratum gerenti-
bus, Cōsule tertium Mefio Quinto Traiano, & * Deltio Grato secundum, Traiano De-
cio Augusto, ante 4. Idus Martias more Romanorum, Asia autem more, septimi men-
sis vndecimo, die sabbati, hora decima: vt nos autem loquimur, regnante Domino no-
stro Iesu Christo: Cui gloria in secula seculorum, Amen.

VITA S. PATRIS NOSTRI EPHRAEM SYRI, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

Phræm ille admirabilis, natus quidem fuit in Syria, in ciui-
tate Edessa, Christianis parentibus. Cum autem elegisset
virtutem ab infantia, noxias ac damnofas æqualium con-
suetudines semper studebat cauere & vitare. Versabatur
verò assidue potius in sacris libris scripturarum, & id quod
in eas conferebat studiū, ocium & meditatio erat Ephræm
quauis voluptate suauior, aded vt ipse quoq; diceret con-
uenienter Prophetæ: Quam dulcia sunt gutturi meo elo- Psal. 118.
quia tua? Hinc factū est, vt ab incute ætate ei virtus omnis
coalesceret, & diligens studium tolerandorum laborum.

Quid enim nõ ab eo rectè & perfectè gestum est? Non ieiun- Nota, ieiun-
niū, vigiliæ,
humicubatio, pauper-
tas.
niū? Non vigiliæ? Non humicubatio? Non benignitas? Non lenitas? Non nihil possidere?
Non in tantis bonorum opibus etiam humilitas? Sed neque docendi fuit expers chari-
smatis: sed in hodiernum vsq; diem nobiscum loquitur per suas orationes, admonet, ad-
hortatur, consulit & differit. Aquibus habemus, vt non solùm recta fidei semita ingre-
diamur, sed etiam ad virtutem parandam excitemur.

Spes autem in Deum, & charitas in proximum, tantæ fuit curæ Ephræm, vt ille ipse
sic diceret, è vita excedēs: (Vtendum est enim ipsius verbis.) Nunquàm in tota vita mea
maledixi Domino. Non verbum inspiens per mea labra processit. In tota vita mea ne-
minem sum execratus, & cum nullo omninò contendi ex fidelibus. Lachrymæ verò ei Gratia la-
chrymarum.
quoque perpetuò fluebant ex oculis, aded vt perennis fontis fluentum citiùs defecisset,
quàm illum instar imbris cadentes lachrymæ. Vnà autem cum lachrymis emittebantur
etiam gemitus, ostendentes intus ardentem ignem compunctionis. Quod quidem aper- Gemitus &
compunctio.
tius sciet aliquis, qui illius scripta legerit. Inueniet enim cum semper philosophantem de
iudicio & secundo Christi aduentu, & terribile illud tribunal semper subijcientem oculis,
& illum diem imprimèntem nostræ cogitationi, & se inducentem condemnatum, &
descentem valdè miserabiliter.

Cum Ephræm semper versaretur in talibus visorum apprehensionibus, elongabat, vt
ait Psalmista, fugiens, omnemque de ijs, quæ ad vitam hanc pertinent, tumultum, mo- Psal. 54.
tumque & fluctum declinans. Cum habitaret autem in solitudine, locis verò loca mu-
taret, propter ædificationem & vtilitatem animarum, vt qui diuino moueretur spiritu,
relinquit aliquando solitudinem iussu diuiniore, & feruenti desiderio venit in suam pa-
triam